

EXPUNERE DE MOTIVE

Începând cu prima condamnare a României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru un caz de malpraxis medical, **Elvira Codarcea contra România**, continuând cu celebra condamnare în cauza **Eugenia Lazăr contra România**, jurisprudența Curții de la Strasbourg s-a îmbogățit semnificativ având la bază acest tip de litigiu, constatând adesea deficiențe în probațiune și sugerând necesitatea îmbunătățirii legislației din România pentru creșterea garanțiilor în efectuarea corectă, completă și imparțială a expertizelor medico-legale¹, care stau la baza pronunțării hotărârilor judecătorești în această materie.

Prezenta inițiativă legislativă își propune să facă un pas în vederea îmbunătățirii probațiunii în cauzele de malpraxis medical, instituind obligația instanței care soluționează aceste procese de a solicita în mod obligatoriu punctul de vedere al unui specialist în specialitatea relevantă cazului analizat atunci când se dispune efectuarea unei expertize medico-legale.

În prezent, expertiza medico-legală este realizată de medicii legiști din instituțiile de medicină legală, care au o specialitate distinctă de cea a personalului medical al căror pretins act de malpraxis a fost reclamat. Or, evoluția continuă a medicinei și a științelor medicale, precum și gradul tot mai ridicat de specializare, impun adaptarea mecanismelor judiciare la complexitatea crescută a cazurilor de eroare medicală. Asigurarea unei justiții corecte și echitabile presupune existența unor garanții procesuale adecvate, care să permită instanței o evaluare completă, riguroasă și fundamentată științific a situațiilor supuse judecării.

Măsura legislativă propusă urmărește, printre altele: (i) creșterea calității actului de justiție prin obținerea unor opinii fundamentate științific din partea specialiștilor care depun concluzii scrise în raportul de expertiză; (ii) consolidarea încrederii cetățenilor în sistemul judiciar, prin reducerea riscului de eroare judiciară; (iii) protejarea drepturilor justițiabililor, prin asigurarea unei evaluări corecte a actului medical reclamat și oferirea mijloacelor judiciare necesare pentru soluționarea justă și echitabilă a cauzelor.

¹ „79. Bineînțeles, în temeiul principiului liberei aprecieri a probelor care reglementează procedura penală în România (supra, pct. 51), instanțele pot respinge o probă care nu le pare credibilă sau concludentă. Totuși, o astfel de posibilitate rămâne pur teoretică dacă li se interzice instanțelor judiciare să dispună efectuarea unei expertize în afara rețelei de institut de medicină legală autorizate de lege și ale căror avize sunt singurele admisibile ca elemente de probă în cadrul unui proces penal (supra, pct. 45), sau să solicite acestor instituții să își reconsidere concluziile în cazul în care acestea le par incomplete sau insuficient de clare pentru a le permite o alegere clară și a le ajuta să ia o decizie.

80. Fie că prezenta cauză reprezintă un caz izolat sau că reflectă o practică curentă a Institutului de Medicină Legală „Mina Minovici” care constă în a se sustrage de la cererile pe care i le adresează autoritățile judecătorești în vederea obținerii de informații de care acestea au nevoie pentru a lua decizii obiectiv fondate în deplină cunoștință de cauză, Curtea consideră că simpla existență, în legislația națională, a dispozițiilor care autorizează instituțiile de medicină legală competente să emită avize care să eludeze cererile autorităților judecătorești și să refuze astfel să coopereze cu ele de fiecare dată când nevoile anchetei impun acest lucru nu este conformă cu principala datorie a statului de a garanta dreptul la viață prin instituirea unui cadru juridic și administrativ eficient, care să permită stabilirea cauzei decesului unui individ care se afla sub răspunderea personalului medical [Powell (dec.), citată anterior; Byrzykowski, citată anterior, pct. 104, 27 iunie 2006, și Erikson (dec.), citată anterior].” - în cauza **Eugenia Lazăr contra România**, Hotărârea CEDO 16 februarie 2010.

Procedura de efectuare a unei expertize medico-legale poate suferi îmbunătățiri, în condițiile în care în instituțiile de medicină legală sunt încadrați în general medici legiști, iar nu specialiști în toate domeniile care pot face obiectul unor expertize. Pregătirea medicilor legiști, deși adecvată pentru activități din domeniul medico-legal, în unele cazuri poate fi insuficientă pentru evaluarea complexității actului de malpraxis medical reclamat. Prin natura sa, malpraxisul implică o eroare profesională săvârșită în cadrul unui act medical sau medico-farmaceutic, care cauzează prejudicii. Drept urmare, se impune realizarea unei analize aprofundate pentru a stabili neglijența, imprudența sau orice eroare a personalului medical.

Mai mult, ținând cont de importanța rapoartelor de expertiză în soluționarea litigiilor, este necesar ca punctul de vedere oferit instanței, pe care se va baza judecătorul în oferirea soluției judiciare, să fie cât mai judicios, respectând cerințele deontologice și actualitățile în ramurile medicale.

Prin urmare, obiectivul principal al realizării activității de medicină legală este stabilirea adevărului asupra unei stări de fapt incerte, ce pune în discuție cunoștințe medicale. Or, malpraxisul impune discutarea unor elemente de act medical specific, astfel că examinarea amănunțită a cazului impune cunoștințe vaste într-un domeniu de cercetare restrâns al medicinei. Într-o atare situație, medicul specialist în ramura în care își desfășoară activitatea este cel mai pregătit să ofere o opinie științifică pertinentă în ceea ce privește cazul de eroare medicală. Spre exemplu, în cazuri medicale complexe, cum ar fi cele din domeniul neurochirurgiei, oncologiei, ortopediei sau altor specializări, expertiza unui specialist din domeniul respectiv este esențială pentru o analiză aprofundată a cazului. Totodată, cazurile medico-legale pot implica probleme de sănătate complexe, care necesită o înțelegere detaliată a patologiilor specifice. Prin implicarea unui specialist medical, instanța va beneficia de o explicație clară și corectă a semnificației testelor, diagnosticelor sau tratamentelor de actualitate, ceea ce va permite o mai bună înțelegere și o decizie judiciară mai corectă. Specialistul medical din domeniul relevant va spori gradul de încredere al raportului de expertiză, instanța fiind protejată de riscul unor soluții eronate, care ar putea cauza prejudicii grave și ireparabile persoanelor afectate.

Drept urmare, solicitarea obligatorie a unui punct de vedere al unui specialist atunci când se realizează expertiza medico-legală de către instituțiile de medicină legală competente în cazurile de malpraxis medical va spori calitatea actului de justiție.

În legislația actuală, arătăm că solicitarea opiniei unui specialist este permisă atât de dispozițiile art. 330 alin. (3) din Codul de procedură civilă, atunci când nu există experți autorizați, cât și de art. 2 din Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicina legală, care menționează că la efectuarea expertizelor, examenilor, constatărilor sau a altor lucrări medico-legale pot participa, dacă este necesar, și alți specialiști cu studii superioare, cum sunt: medici specialiști, farmacisti, toxicologi, chimisti, biologi, psihiatri, psihologi și alte persoane atestate ca experți, în cadrul și pe durata funcționării lor în instituțiile de medicina legală. Prin urmare, practica colaborării dintre medicii legiști și medicii specialiști este deja cunoscută, fiind o facultate *de lege lata* a justițiabililor.

Simpla posibilitate oferită acestora este insuficientă în a satisface interesul general al sistemului judiciar deoarece este utilizată în puține cauze deduse judecătii, iar specialistul nu este

desemnat în condiții de contradictorialitate, ci selectat fără criterii clare de experții din cadrul instituției de medicină legală însărcinată cu efectuarea expertizei. De aceea, implicarea specialistului în domeniul supus analizei trebuie generalizată în toate procesele cu această natură. Astfel, din moment ce colaborarea între instituțiile sanitare și institutele de medicină legală este preexistentă, proiectul de lege va avea o implementare facilă.

Propunerea nu necesită resurse bugetare din moment ce cheltuielile judiciare rămân în sarcina părții care pierde procesul.

De asemenea, soluția normativă din propunere conferă posibilitatea părților de a învoi asupra numirii specialistului, fundamentând principiul disponibilității în procesul civil.

În situația în care nu există specialiști ori dacă există însă aceștia nu pot ori refuză să ofere o opinie științifică în cazul de malpraxis, expertiza medico-legală va fi realizată fără un astfel de punct de vedere. Cauzele care duc la imposibilitatea obținerii punctului de vedere al specialistului vor fi constatate de instanță, fie că vizează calitatea specialistului, acesta aflându-se în incompatibilitate ori conflict de interese și nu se poate numi niciun specialist care să respecte rigoarea imparțialității, fie din cauze ce țin de situația medicală, spre exemplu se constată inexistența pe lista prevăzută la art. 680 din Legea nr. 95/2006 a specialiștilor în ramura medicală supusă evaluării. Pentru acest motiv, propunerea este menită să evite blocajele în soluționarea cauzelor deduse judecătii.

inițiator: Murariu Oana - deputat/USR

**Propunere legislativă pentru completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul
sănătății**

Nr. crt.	Deputat/Senator	Grup Parlamentar	Semnătura
1	Dimitrie ALEXANDRU	USR	
2	GIMA GORGE	USR	
3	TANASA STOLIK	USR	
4	ATANĂȘTU CORINA	USR	
5	ALEX STOIÇA	USR	
6	GHEORGHIU ANDREI	USR	
7	ECHERȚ ADRIAN	USR	
8	BLASA DANIEL	USR	
9	COLIBAN ALLEN	USR	
10	Popaschirescu Ovidiu	USR	
11	Morussi George	USR	
12	ALEXANDRU MĂRCUȘ NICOLAE	USR	
13	VĂNUȘA BUNĂU	USR	
14	RIGHAN CIPRIAN	USR	
15	LAZAR TEODOR	USR	
16	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN	USR	
17	ȘENDROIU VLAD-IOAN	USR	
18	ȘPĂGOESCU CECAR	USR	
19	CRISTIAN BRIAN	USR	